

нашій галактиці відкриється, та ми знайдемо відповіді на більшість хвилюючих питань.

Тема космосу у культурі: міфи та вигадки

Максим МУРУГОВ, здобувач освіти

*Науковий керівник – Ірина УШНО, канд. філос. наук, доцентка
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Зараз людство живе у космічну еру, коли запуск у космос супутників – це нормальна практика, але майже сімдесят років тому – це була світова подія. Але у культуру космос увійшов задовго до того, як люди проклали шлях до зорь. Видатні астрономи такі як Гавелій, Копернік, Галілей, Хокінг та інші, формували бачення позаземної порожнечі, шукали космічні тіла, та складали теорії виникнення всесвіту. Їх праці бачуть відображення і зараз, у фільмах, книгах, комп'ютерних іграх. Та космос, як і дно океану, лісові нетрі, та пустоти печер, овіяний міфами, та казками, які не мають нічого спільного із реальністю, як і лісові ельфи та печерні дварфи. Іноді художні твори авторів фільмів, або розробників ігор вводять глядача у оману. Навищо? Про це, і будуть наступні абзаци.

Космос – такий далекий, такий загадковий, що він став середовищем тисяч, навідь сотен тисяч різноманітних сюжетів, але їх можна поділити на декілька категорій:

1. Сучасні (в яких вігурують сучасні технології та сюжети приближені до реальності, такі як колонізація Марсу, міжпланетні перельоти, життя астронавтів на МКС тощо. Яскравими прикладами можуть стати фільми «Масианин» або «Аполлон-13»).

2. Інопланетне життя (в яких акцент робиться на прибульців із космосу, або протистояння цивілізацій, такий фільм як «Чужий», або комп'ютерна стратегія «StarCraft»).

3. Апокаліптичні («Падіння місяця», «Армагеддон»).

4. Пригодницькі («Зоряні війни», космічний вестерн «Сереніті», роман «Неукротима планета», історії що розповідають про пригоди людини, групи людей, або інопланетних істот).

І у всіх цих різноманітних фільмах, книгах, іграх є спільні міфи. Найпопулярнішим з них, я вважаю звук у космосі, багато хто про знає про те, що у вакуумі не може бути звука, але тут зрозуміло, навiщо автори нехтують цим фактом. Треба погодитись, що без звуку дивитися «Зоряні війни», було би зовсім не цікаво, до цієї ж категорії можна віднести яскраві вибухи, вогонь та яскраві кольорові образи туманностей, або скупчень. Це все візуальні умовності, які створені для залучення глядача, читача або гравця.

Але є і серйозні недоліки, які вводять не навмисно, а через незнання. Я впевнений, що вам доводилось стикатися із такими моментами, як моментальна заморозка людини без скафандра, або вибухом голови від тиску. Багато кому це

бачиться істиною, але це все міфи, людина не замерзне у космосі за пару секунд, і не лопне як надувна куля від внутрішнього тиску, кров не зможе закипіти всередині людини. Це все яскравий приклад формування стереотипів, та просування їх в маси. Ми бачимо на екрані явища, яких не може бути насправді, іноді такі моменти зустрічається навіть у документальних, та навколореалістичних картинах. Є ще дуже багато вигадок, які сприймаються нами, як істина.

Є і теоритичні теми, які підіймаються у медіа, або літературі, такі як інші цивілізації, природа створення всесвіту, можливі катаклізми. Це теми, на які вчені не можуть відповісти точно, це теми, які окутані теоріями, загадками, так як ці питання не мають суттєвих доказів, або спростовувань.

Тому можуть бути десятки різних варіантів тлумачення цих явищ, або подій

Як висновок, можна сказати, що тема космосу зайняла своє місце у формуванні людської культури, це доволі сучасний напрям літератури, яка бере свій початок, трохи більше ніж сто років тому, але за цей невеликий час з'явилися мільйони сюжетів пов'язаних із космосом, та з'явилося багато міфів та вигадок. Далі інтерес до цієї теми, буде тільки зростати, с кожним новим відкриттям.